

5.7 HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura*. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět *Hudební výchova* usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: *Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti*.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

5.7.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka probíhá v kmenových učebnách na prvním stupni a na druhém stupni v učebně hudební výchovy. Tyto učebny jsou převážně vybaveny elektronickými klávesami/klavírem a dalšími hudebními nástroji (převážně Orffovými). Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

5.7.1.3 Hodnocení

Hodnocení probíhá na základě sledování žáka učitelem, dále na základě přístupu žáka k danému předmětu. Kladně je hodnocena i snaha žáka, plnění povinností (např. příprava referátů, práce s informacemi z oblasti kultury apod.). Ve vyšších ročnících jsou pak hodnoceny i teoretické poznatky. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se ŠVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení. Hodnoceny mohou být (zpravidla na 2. stupni) i činnosti navazující na výukové akce v rámci HV (hudební programy a pásma, besedy, exkurze atd.) – např. zpracování zpráv, využití hudební inspirace apod.

5.7.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova

UČITEL	ŽÁK
<ul style="list-style-type: none"> • Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Hudební výchova, vyučuje komplexně. • Podporuje u žáků práci s informacemi. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o široké kulturní a umělecké dění domácí, evropské i světové, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k vnímání estetických hodnot umění, k přijímání hudebních prožitků, k chápání umění jako důležité součásti kulturního života • Vede k toleranci vůči různým hudebním stylům, žánrům, proudům • Povzbuzuje k vyjadřování zážitků, k interpretaci a reprodukci umění • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	<ul style="list-style-type: none"> • Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Dle svých schopností projevuje snahu o tvůrčí vyjádření a je tolerantní vůči různým směrům umění • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. v případném školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie. • Rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oblasti hudebního umění.
---	--

<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dění. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.
--	---

<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých uměleckých epoch. • Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. • Učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci při hodnocení výsledků žáků v hudební výchově.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomáháme žákům získat vhléd do hudební kultury české i jiných národů. • Vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi. • Prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních. • Jdeme příkladem – respektujeme práci a roli ostatních.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech. • Vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný hudební prožitek není možný.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem. • Při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. • Učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby. • Vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti. • Pomáháme hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

5.7.1.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Hudební výchova dle RVP ZV

1. – 3. ročník

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokální instrumentální

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový
- zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a – b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba přede her, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák

zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo v RVP:

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance

- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře
- **záznam hudby** – noty

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků
- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kých, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvný projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – durové a mollové tóniny
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky

- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vospělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova

instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)

- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické rytmicko- metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti** – reprodukce tónů, zachycování rytmu písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních h

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře
- **záznam hudby** – noty

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky,

- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků
- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí

5.7.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

1. – 3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<p>Vokální, instrumentální, hudebně - pohybové a poslechové činnosti Učí se na základě svých dispozic zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase Zkouší rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem Seznamuje se s jednoduchými hudebními nástroji, používá je k doprovodné hře Procvičuje pohybový doprovod na znějící hudbu, pohybem se učí vyjádřit metrum, tempo, dynamiku, směr melodie Objevuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby Dle svých dispozic se snaží rozpoznat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<p>Správné a hospodárné dýchání, artikulace, hlavový tón Vokální hry s melodickou ozvěnou Melodizace slov a krátkých textů Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu, rozvíjení hlavového tónu, měkké nasazení, výslovnost samohlásek na konci slov, vyrovnávání vokálů Vokální hry s využitím obrátů kvintakordu, crescenda a decrescenda Dynamika v písni - využití grafických znamének pro označení dynamiky (p - mf - f) při zpěvu Návčik dýchání (v pauze, mezi frázemi), pěvecké dělení slov Počátky jednoduchého dvojhlasu Melodický kánon Melodizace textu Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu Hra doprovodů s použitím souzvuku dvou tónů Rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu (s využitím hodnot čtvrt'ových, osminových a půlových); hra dvoutaktových meziher při zpěvu spolužáků Notová osnova, taktová čára, nota celá, půlová pomlka; noty c1 - a1 4/4 takt Rytmizace slov, říkadel Hra na tělo, hra jednoduchých doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře instrumentální hry s rytmickou ozvěnou Rytmický kánon Délka not (nota čtvrt'ová, osminová a půlová, pomlka čtvrt'ová a osminová) Rozlišení 2/4 a 3/4 taktu, hra na tělo Rytmizace říkadel Dvoudobá chůze a tanec - v průpletu, přísuvný krok Pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad (ve 3/4 taktu) Pohybové vyjádření melodie, jejího charakteru, tempa, dynamiky a</p>	<p>Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žakových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích</p>

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	<p>emocionálního zážitku z hudby Hudebně pohybové hry Pochod podle hudebního doprovodu Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, poskočný krok, držení rukou (v bok, vedle sebe, proti sobě), pohybové vyjádření stoupání a klesání melodie, kvapík (jednotlivě i ve dvojici) pohybové vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby Rozlišení zvuku a tónu Mužský, ženský a dětský hlas Hudba vokální a instrumentální Ukolébavka, pochod Poslech krátkých skladeb určených dětem Schopnost sluchově rozlišit, pěvecky, instrumentálně i pohybově realizovat a slovně vyjádřit hudební kontrasty (tón dlouhý - krátký, hluboký - vysoký, silný - slabý; melodie rychlá - pomalá, veselá - smutná) Rozlišení hudebních nástrojů podle zvuku Poslech dětského sboru a capella a s doprovodem Rozlišování dalších hudebních nástrojů podle zvuku Menuet Odlišení slavnostní hudby od hudby jiných druhů a žánrů</p>	

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<p><u>Vokální, instrumentální, hudebně – pohybové a poslechové činnosti</u></p> <p>-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>-realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>-využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>-rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>-vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p> <p>-rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p> <p>-ztvářuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<p>Správné a hospodárné dýchání, artikulace, hlavový tón</p> <p>Vokální hry s melodickou ozvěnou</p> <p>Melodizace slov a krátkých textů</p> <p>Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu, rozvíjení hlavového tónu, měkké nasazení, výslovnost samohlásek na konci slov, vyrovnávání vokálů, rozdíl mezi lidovou a umělou písní</p> <p>Vokální hry s využitím obrátů kvintakordu, crescenda a decrescenda</p> <p>Dynamika v písni - využití grafických znamének pro označení dynamiky (p - mf - f) při zpěvu</p> <p>Nácvik dýchání (v pauze, mezi frázemi), pěvecké dělení slov</p> <p>Počátky jednoduchého dvojhlasu</p> <p>Melodický kánon</p> <p>Melodizace textu</p> <p>Hra doprovodů s použitím souzvuku dvou tónů</p> <p>Rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu (s využitím hodnot čtvrt'ových, osminových a půlových); hra dvoutaktových mezihér při zpěvu spolužáků</p> <p>Notová osnova, taktová čára, nota celá, půlová pomlka; noty c1 - a1</p> <p>4/4 takt</p> <p>Rytmizace slov, říkadel</p> <p>Hra na tělo</p> <p>Hra jednoduchých doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře</p> <p>Instrumentální hry s rytmickou ozvěnou</p> <p>Hraní rytmického doprovodu s Orffovými nástroji</p> <p>Rytmický kánon</p> <p>Délka not (nota čtvrt'ová, osminová a půlová, pomlka čtvrt'ová a osminová)</p> <p>Rozlišení 2/4 a 3/4 taktu, hra na tělo</p> <p>Dvoudobá chůze a tanec - v průpletu, přísuvný krok</p> <p>Pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad (ve 3/4 taktu)</p> <p>Pohybové vyjádření melodie, jejího charakteru, tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby</p> <p>Hudebně pohybové hry</p> <p>Pochod podle hudebního doprovodu</p> <p>Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami</p> <p>Poskočný krok, držení rukou (v bok, vedle sebe, proti sobě), pohybové</p>	<p>Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení</p> <p>Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích</p>

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	<p>Vyjádření stoupání a klesání melodie, kvapík (jednotlivě i ve dvojici) Pohybové vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby Hudebně pohybové hry Rozlišení zvuku a tónu Mužský, ženský a dětský hlas Hudba vokální a instrumentální Ukolébavka, pochod Poslech krátkých skladeb určených dětem Schopnost sluchově rozlišit, pěvecky, instrumentálně i pohybově realizovat a slovně vyjádřit hudební kontrasty (tón dlouhý - krátký, hluboký - vysoký, silný - slabý; melodie rychlá - pomalá, veselá - smutná)</p> <p>Rozlišení hudebních nástrojů podle zvuku Poslech dětského sboru a capella a s doprovodem Rozlišování dalších hudebních nástrojů podle zvuku Menuet Odlišení slavnostní hudby od hudby jiných druhů a žánrů</p>	

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<p>Zaspívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná z paměti, zaspívá také ve skupině nebo sólo</p> <p>Ve sboru z paměti zaspívá hymnu ČR, uvede základní údaje o jejím vzniku, správně se chová při hymně</p> <p>Uvědoměle použije vokální dovednosti získané v nižších ročnících (samostatně, s připomínkou učitele)</p> <p>Pokusí se o dvojhlas, trojhlas a polyfonní zpěv</p> <p>Pokusí se zaspívat stupnici a kvintakord dur a moll</p> <p>Technicky správně a rytmicky vhodně se snaží používat jednoduché nástroje Orffova instrumentáře podle notového (nebo grafického) záznamu</p> <p>Improvizuje při tanci</p> <p>Pohybem vyjádří výraz a náladu hudby</p> <p>Izolovaně i při tanci předvede krok poskočný, cvalový a krok se zhoupnutím ve 3/4 taktu</p> <p>Správně taktuje k hudební produkci na 2 a 3 doby</p> <p>V klidu, ale aktivně vyslechne krátké symfonické, komorní nebo nástrojové koncertní skladby</p> <p>Poslechem i pohledem rozpozná harfu, varhany i další hudební nástroje (z nižších ročníků)</p> <p>Je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje</p> <p>Vysvětlí skladatelský význam uvedených skladatelů (hudebních skupin)</p> <p>Vysvětlí princip variace a dříve probíraných forem</p> <p>Čte a píše noty v rozsahu c1 – g2 (i noty s posuvkami)</p> <p>v houslovém klíči</p>	<p>Vokální činnosti, nácvik písní</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s minimálně 10 písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) - hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie, chování při hymně - další pěvecké techniky (scat, falset apod.) - upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících - střídavý dech - sjednocování hlasového rozsahu h – d2 - počátky dvojhlasu, příprava trojhlasu, trojhlasový kánon, pokus o polyfonní zpěv - synkopa, triola - stupnice a kvintakord dur a moll - rytmická cvičení <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - doprovod pomocí Orffových nástrojů - upevňování získaných dovedností z nižších ročníků - hra doprovodů podle notového záznamu, improvizace doprovodu T a D, pokus o užívání S <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci - kultivované pohyby odvozené z rytmické složky populární hudby, regionální lidový tanec, „jazzový“ společenský tanec (charleston, twist, jive), mateník, polka, valčík, mazurka - procvičování pohybových prvků z nižších ročníků - taktování na 4 doby <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 8 poslechovými skladbami v dur i v moll - rozlišování hudby polyfonní a homofonní (vokální i instrumentální) - další hudební nástroje (harfa, varhany) - lidové kapely, rocková kapela, symfonický a velký jazzový orchestr - hudba v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci (dříve a dnes) 	<p>Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh</p> <p>Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení</p> <p>Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích</p>

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<p>Vysvětlí značky, zkratky a cizí slova běžně používané v notových zápisech z 1. – 5. ročníku, reaguje na ně při hudební produkci Použije notové písmo v žádoucích tvarech</p> <p>Realizuje jednoduché rytmické cvičení nebo část notového zápisu (nebo alespoň předvede rytmus říkadla nebo jednoduchého textu)</p> <p>Pokouší se zachytit rytmus a melodii notovým záznamem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslech: lidové kapely, menuet, swingová hudba 30. let, rocková hudba 60. Let - významní skladatelé, hudební skupiny a jejich tvorba (poslech, epizody ze života) - J. S. Bach, Mozart, Janáček, Novák, Beethoven (příp. další – Trojan, Hurník, Eben, Beatles, Presley, Ježek a V+W, Šlitr a Suchý, Olympic apod.) - princip variace Seznámení s pojmy z hudební nauky - Seznámení s oktávami pod i nad dosud používaným rozsahem - Seznámení se synkopou, triolou, stupnicemi dur i moll s jedním # a s jedním b a jejich kvintakordy - Ukázka použití posuvek při vyvození stupnic G dur a F dur - Ukázka posuvek v předznamenání - Akord - Interval obecně, jména intervalů - Notové písmo: basový klíč, nota šestnáctinová - Rytmická cvičení, vlastní notový záznam	

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Využívá svých individuálních pěveckých dovedností Volí vhodný rytmický a pohybový doprovod	Opakování z 1. stupně Lidový dvojhlas Zpěv: Teče voda teče, Okoř s pohybovým doprovodem	Po celý školní rok: Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh
Vnímá užité výrazové prostředky	Hudební výrazové prostředky - melodie, rytmus, tempo, harmonie, dynamika, barva Poslech: Stravinskij, Smetana Zpěv: Kočka na okně, doprovod tleskáním	Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení
Rozšiřuje si znalosti o hudebních nástrojích	Hudební nástroje v lidové hudbě - dudy, cimbál, píšťaly Zpěv: Muzikanti co děláte, Žádný neví co jsou Domažlice	Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích
Procvičuje si dříve získané znalosti o způsobu záznamu not	Notový zápis - notové značky Zpěv: Zlaté střevíčky	Uplatnění žákovských referátů
Orientuje se v nových pojmech	Hudební seskupení - sólo, duo, trio Poslech: A. Dvořák Zpěv: Běží voda běží	
Chápe podstatu hudebních forem	Hudební forma - písňová, rondo Partitura - seznámení s notovým záznamem Zpěv: Ráda, ráda, Malé kotě	
Pozná rozdíl mezi hudebně-dramatickými formami	Hudební forma: opera, opereta Poslech: Wagner, Verdi, Strauss	
	Hudební forma: Muzikál, hudební revue Poslech: Ježek, Weber	Film: Kdyby tisíc klarinetů - muzikál

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Balet, melodram, scénická hudba Poslech: Čajkovskij, Fibich, Suk	
	Hudba kolem nás - filmová hudba, reklama Zpěv: Marnivá sestřenice, Severní vítr, Tři kříže	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pozná rozdíl v tematickém zaměření písní Volí vhodný rytmický doprovod	Lidová píseň - ukolébavka, verbunk, milostná, pracovní, koleda Zpěv: V Hodoníně za vojáčka, Když jsem já šel tou Putimskou branou, Skoč tam natrhej - rytmický doprovod tleskáním, Orffovy nástroje	Po celý školní rok: Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh
	Písňe zlidovělé a umělé Poslech: A. Michna, Suchý-Šlitr Zpěv: Kočka na okně, Malé kotě	Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení
Pozná rozdíl mezi dur a moll tóninou	Stupnice, tónina - dur, moll Zpěv: Bez legrace, Já husárek malý	Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích Využití žákovských referátů
Uplatňuje získané návyky při zpěvu	Lidský hlas, hlasová hygiena Poslech: bas, tenor, alt, soprán Zpěv: Sbohem lásko, Kdyby tady byla taková panenka	
Zpívá dle svých dispozic v jednohlase a vícehlase	Vícehlasá hudba, kánon Poslech: J.S. Bach - umění fugy Zpěv: kánon Bejvávalo, Červená se line záře	
Porovnává hudební formy	Koncert jako hudební forma Sonáta a sonátová forma Symfonie a symfonická báseň Poslech: Vivaldi, Mozart, Beethoven, Smetana Zpěv: Klementajn	
Uvědomuje si riziko při užívání drog	Lidské nešvary a hudba Hudba jako kulisa, drogy	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozpozná tanec a předvede vhodný taneční krok Vyhledá souvislost mezi hudbou a pohybem	Hudba a pohyb- pantomima, lidový a společenský tanec, balet Poslech: ukázky tanců Zpěv: Kdyby byl Bavorov	Tanec - polka, mazurka, blues
Prokazuje základní orientaci ve světě hudby – rozlišuje hudbu duchovní a světskou	Hudba duchovní a světská Kantáta a oratorium Poslech: Händel Zpěv: Tisíc mil	
Popíše jednotlivé hudební profese	Lidé kolem hudby - dirigent, skladatel, textař, zvukař, interpret	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Porozumí textu hudebních památek Porovná tematická zaměření písní	Artificiální a nonartificiální hudba Původ hudby, pravěk a starověk Poslech: Seikilova píseň Zpěv: Jen vítr to ví (Bob Dylan)	Po celý školní rok: Využití žákovských referátů Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh
Rozliší durové a mollové stupnice Charakterizuje pojem jazz	USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby Stupnice, tonina, modální stupnice Poslech: Stará archa Zpěv: Stará archa	Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení
Charakterizuje pojem jazz a swing Charakterizuje slohové období	USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby, swing Renesance Poslech: Chattanooga Choo Choo	Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích
Rozlišuje hudební styly Charakterizuje pojem kytarová značka	Kytarové značky Rock and roll, country and western v USA 50. let Poslech: Třešně zrály Zpěv: Červená řeka, Když mě brali za vojáka	
Rozlišuje hudební styly Charakterizuje slohové období Chápe význam skupiny The Beatles pro další vývoj pop-rockové hudby 20. stol.	Baroko Anglie jako vstupní brána do moderní populární hudby, rock 60. let Poslech: Yesterday Zpěv: Včera	
Charakterizuje slohové období Rozlišuje hudební nástroje	Klasicismus Moderní hudební nástroje Poslech: Malá noční hudba Zpěv: Všichni jsou už v Mexiku	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Charakterizuje slohové období Rozlišuje hudební styly	Romantismus Vážná hudba 20. stol. Poslech: Bolero	
Rozlišuje hudební styly Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prostředků k poslouchané hudbě	70. a 80. léta v moderní populární a rockové hudbě Nymburská hudební scéna Poslech: Abba, Queen Zpěv: Hrobař	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Porozumí textu hudebních památek Porovná tématické zaměření písní Charakterizuje slohové období	Počátky hudebních dějin v Čechách Poslech: Hospodine pomiluj ny, Ktož sú boží bojovníci, Drevo sa listem odievá Zpěv: Ktož sú boží bojovníci	Po celý školní rok: Využití žákovských referátů Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích
Charakterizuje slohové období Rozliší jednohlasý a vícehlasý zpěv	Hudební renesance v Čechách Vícehlasá hudba vokální Poslech: Kryštof Harant, Jan Campanus Vodňanský Zpěv: Kánon	
Charakterizuje slohové období	České hudební baroko Vícehlasá hudba instrumentální, varhany Poslech: A.Michna z Otradovic, P.J. Vejvanovský, B.M.Černohorský Zpěv: Chtíc, aby spal	
Charakterizuje slohové období	Český klasicismus Symfonie, sonáta Poslech: J.L.Dusík,P.Vranický Vánoční hudba Poslech: J.J.Ryba Zpěv: vánoční písně a koledy	
Charakterizuje slohové období Chápe význam děl Smetana a Dvořáka pro rozvoj národního cítění	Český hudební romantismus Opera, opereta, pěvecké sbory Bedřich Smetana, Antonín Dvořák Státní hymna ČR Poslech: B. Smetana, A. Dvořák, Z. Fibich Zpěv: Proč bychom se netěšili	
Slovně charakterizuje slyšené hudební dílo	Česká vážná hudba 20. století Poslech: L.Janáček, B. Martinů, A. Hába	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Slovně charakterizuje slyšené hudební dílo Rozlišuje hudební styly Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Česká populární hudba 20. st. Jazz a swing, tramská hudba Osvobozené divadlo Poslech: J. Ježek, tramské písně Zpěv: Život je jen náhoda, Šaty dělají člověka Semafor Big beat, rock, Pop, folk, country, disco a další taneční hudba Poslech: Semafor, Olympic, další dle výběru Zpěv: Želva	

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti.

Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

5.7.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření

v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3. 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně a ve 4., 5., 6., 7. ročníku 2 hodiny týdně. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

5.7.2.3 Hodnocení

Hodnocení v předmětu *Výtvarná výchova* vychází především z pozorování učitele. Hodnotí každou jednotlivou práci pomocí známky a slovního hodnocení (ústní formou). Zde zohledňuje především zpracování vzhledem k zadání, neotřelost řešení a celkový přístup žáka k předmětu, také míru spolupráce a schopnosti pracovat ve skupině.

Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení. Hodnoceny mohou být (zpravidla na 2. stupni) i aktivity navazující na výukové akce v rámci VV (výstavy, besedy, exkurze atd.) – např. zpracování zpráv, zpracování výtvarné inspirace atd.

5.7.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

UČITEL	ŽÁK
<ul style="list-style-type: none"> • Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Výtvarná výchova, vyučuje komplexně • Podporuje u žáků inspiraci, rozvoj fantazie • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o široké kulturní a umělecké dění domácí, evropské i světové, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k vnímání estetických hodnot umění, k přijímání výtvarných a uměleckých prožitků, k chápání umění jako důležité součásti kulturního života • Vede žáky k toleranci vůči různým projevům výtvarného umění a rozličným stylům, žánrům, proudům a k citlivému hodnocení vlastní práce i práce druhých • Povzbuzuje k vyjadřování zážitků, k interpretaci a reprodukci umění • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	<ul style="list-style-type: none"> • Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Dle svých schopností projevuje snahu o tvůrčí vyjádření a je tolerantní vůči různým směrům umění. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje svou tvorbu, podílí se na estetickém prostředí školy. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

<p>KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot • Prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oboru "Výtvarná výchova".
---	--

<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. • Na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný algoritmus řešení problémů. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. • Učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince • Vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života. • Prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogický a nepedagogických pracovníků školy. • Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě. • Vedeme žáky k sebeuctě a k uctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům.

<p>materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. • Budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný výtvarný prožitek není možný.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovat žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> - jako svobodné občany, plní si své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky. • Učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi. • Talentovaným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání (studia), ve kterém budou moci plně využít a rozvinout svoje nadání. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

5.7.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výtvarná výchova dle RVP ZV

1. – 3. ročník

Výstupy z RVP:

Žák:

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání line, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - line, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené nadsmyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

4. – 5. ročník

Výstupy z RVP :

Žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené nadsmyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická,

založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

5.7.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

1. – 3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<p><u>Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků</u></p> <p>-rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p> <p>-v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p>-vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p> <p>-interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> <p>-na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>- tematické práce (např. prázdniny, příroda v ročních obdobích, Mikuláš, Vánoce, Velikonoce, výlet, Den dětí, dárek pro maminku, les vypráví, Nový rok, Betlém, pohádkový svět, Mořský svět, škola v přírodě, čím budu, ostrov, dopravní výchova)</p> <p>- hra s barvou (podzimní listí, motýl, odlet vlaštovek, otiskování skvrny, mořské vlny, strom a příroda v ročních obdobích, louka,</p> <p>-hra s přírodními strukturami (listy, kůra stromů, lněná látka, bramborové tiskátko, obrázek z těstovin, koření)</p> <p>-práce s papírem, textilem (drak, zabalení dárku, námořníci, maska atp.)</p> <p>- práce s modelínou (moduritem, hlínou, těstem) (ovoce, postavy, otisk přírodniny, nábytek,...)</p> <p>- dekor (výtvarný rytmus - řazení prvků za sebou do sítě i do plochy - čepice, sukně, šála, dekorativní látka)</p> <p>- beseda (o vlastním výt. díle, o ilustraci, ilustrátorech, knize, výtvarných technikách)</p> <p>- ilustrace (k pohádce, kalendáře přírody, k divadelnímu představení)</p> <p>-výtvarné osvojování věcí (mlýnek, květin, ovoce a zeleniny, bota, -postavy v pohybu i statické (sněhulák, sportovci, hračka, obkreslení spolužáka)</p> <p>-teorie barvy (barevný kruh, barevný kontrast a harmonie, barva světlá, tmavá – mokrý podklad, – smutné a veselé tóny barev)</p>	<p>TECHNIKY:</p> <p>-kresba tuší, dřívkem, voskovým pastelem, křídou, pastelkou, fixem, uhlím, tužkou</p> <p>-zapouštění barev do vlhkého podkladu</p> <p>-otisk</p> <p>-lepení, skládání</p> <p>-kombinovaná technika</p> <p>-malba vodovými barvami, (temperovými barvami)</p> <p>-modelování</p> <p>-kolorovaná kresba (vodovými barvami a černou tuží)</p> <p>-kresba zmizíkem na inkoustový podklad</p> <p>-dekor</p> <p>-muchláz - (zmuchlaný papír, namočit do vody, roztáhnout, nechat uschnout, přejíždět hranou barevné křídly)</p> <p>-koláž</p> <p>-frotáž</p> <p>-obkreslování</p> <p>-rozfoukání tuže, barvy</p> <p>-kašírování</p> <p>-práce s textilem</p> <p>-práce s papírem (krepový, karton, jemný)</p>

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	<ul style="list-style-type: none"> - otisky (ruky, listu, frotáž, zmuchlaného papíru, látky, molitanu, motýl (polovinu otisknout) - hra barvy a světla (stín, moře, louka, noc) -fantazijní námět (příběhy na hladině, kouzelný koberec, pohádkový svět, kosmos, rozfoukaná kaňka) -linie (voda přes kameny, vlasy, stroje, přístroje, bota, obličej, brouk, motýl) - přání (k svátkům) -pozvánky (besídka, slet čarodějnic, výlet, sportovní hry) - skupinové práce (obrázek z otisků rukou, zvíře, rostlina, tematický obr.)	

4. – 5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<p><u>Rozvíjení smyslové citlivosti</u></p> <p>-při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <p>- rozliší reálný a duchovní prostor, uplatňuje své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření</p> <p>-užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislé</p> <p>-při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p> <p><u>Uplatňování subjektivity</u></p> <p>- vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností</p> <p>-nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>-osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro</p>	<p>-tematické práce (vlastní zážitky žáků – tradice a zvyky, rodina a přátelé, záliby a koníčky, škola v přírodě, výlety, exkurze, profesní orientace, zážitky s knihou, dopravní výchova, projektové dny, lidské tělo, pozorování přírody, svět techniky)</p> <p>-teorie barvy, hra s barvou (barevný záznam, světlo, stín, proporce, harmonie, barevný kruh, barevný kontrast, barva světlá, tmavá, smutné a veselé tóny barev)</p> <p>-dekorativní práce (barevná mozaika, přání, jídlo, dárky, výzdoba třídy, plakáty, pozvánky, koláž, atlasy, mandaly, lidová tvorba, ozdoby, šperky, oblečení)</p> <p>-hra s přírodními strukturami (písek, přírodniny, látka, bramborové tiskátko, obrázek z těstoviny, koření, vosk- zažehování)</p> <p>-práce s papírem, textilem (dárková balení, karnevalové masky, vystřihovánky, stříhaná koláž)</p> <p>-objemová a prostorová tvorba (modurit, hlína, těsto, papír, ovoce, lidské výtvary, přírodniny, užité dílo, kulisy, loutky, plastiky)</p> <p>-výstavy, exkurze</p> <p>- beseda (o vlastním výtvarném díle, o ilustraci, ilustrátorech, knize, výtvarných technikách, s autory výt. děl)</p> <p>- ilustrace (knihy, filmové, divadelní hry, obrázkové osnovy, komiksy)</p> <p>-výtvarné osvojování věcí (lidské výtvary, výroba věcí denní potřeby)</p> <p>-postavy statické, v pohybu (sněhulák, pohádkové bytosti, sportovci, hračka, obkreslení spolužáka)</p>	<p><u>Doporučené techniky</u></p> <p>-kresba (tuží, dřívkem, pastelem, křídou, pastelkou, fixem, uhlem, tužkou)</p> <p>-zapouštění barev (do vlhkého podkladu)</p> <p>-otisk</p> <p>-lepení, skládání</p> <p>-kombinovaná technika</p> <p>-malba vodovými barvami, (temperovými barvami)</p> <p>-modelování</p> <p>-kolorovaná kresba (vodovými barvami a černou tuží)</p> <p>-kresba zmizíkem (inkoustový podklad)</p> <p>-dekor a mozaika</p> <p>-muchláz - (zmuchlaný papír, namočit do vody, roztáhnout, nechat uschnout, přejíždět hranou barevné křídou)</p> <p>-koláž</p>

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<p>vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p> <p><u>Ověřování komunikačních účinků</u></p> <p>-porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>-hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p>- seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy</p> <p>-nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p>- seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy</p>	<p>- otisky (lidské tělo, frotáž, zmuchlaný papír, látka, molitan, papír, přírodniny)</p> <p>-fantazijní námět (přepis hmatového, sluchového zážitku, chutě a vůně, scifi, pohádkový svět, rozfoukávaná kaňka)</p> <p>-kresba (linie, kresba dřívkem, špejlí, pastelkami, fixem, pastelem, uhlem, perem, špendlík, linie a plocha, písmo)</p> <p>- skupinové práce (kombinované techniky)</p>	<p>-frotáž</p> <p>-obkreslování</p> <p>-rozfoukání (tuže, barvy)</p> <p>-kašírování</p> <p>-práce s textilem</p> <p>-práce s papírem (krepový, karton, barevný, jemný)</p>

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou.	Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen.
Odlišuje portrétní a figurální zobrazení, vnímá lidskou postavu jako celek, její proporce, zároveň si uvědomuje detaily vyjádření lidské postavy, především obličjeje Začleňuje sebe sama do rozličných společenství Rozlišuje dimenzi uvnitř a vně.	Ve světě lidí a bytostí Jak vypadáme, jak se vidíme Já a moje rodina, já a mí blízcí Život a podoby rozličných společenství Já a ty uvnitř	Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností
Poznává svět přírody, její proměny, rozmanitost a děje v ní probíhající, uvědomuje si sounáležitost člověka a přírody, svět zvířat	Ve světě přírody Svět zvířat Organismy a jejich proměny Přírodní děje Rozmanitost přírody	Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
Vnímá svět předmětů, které ho obklopují, uvědomuje si materiály, tvary a barvy kolem sebe Propojuje svět lidí se světem přírody	Ve světě a umění a techniky Nástroje, stroje, materiály, předměty, výtvoary Člověk a umění Člověk v krajině Člověk doma	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou	Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen
Vnímá lidskou postavu, odlišuje portrétní a figurální zobrazení, vnímá proporce jako celek a uvědomuje si detaily vyjádření lidské postavy Ve svém vyjádření odlišuje časy minulé, přítomné a budoucí, reálné a fantazijní	Lidé v prostoru a času Lidské bytosti, bytosti z mýtů minulých i budoucích Komunikace Lidské skupiny a společenství	Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností
Vnímá planetu Zemi jako nositelku a dárkyni života, její začlenění do vesmíru, její vývoj a nutnost ochrany Uvědomuje si, že důležitou součástí života na naší planetě je rostlinná a živočišná říše, kterou je nutno chránit	Země – planeta života Země dnes, zítra a pozítří Organismy Zvířata jako součást přírody Vesmír	Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
Vychází z vlastních poznatků, z pečlivého pozorování, zkušeností, představ a myšlenek, hledá a volí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky Zobrazuje objekty reálné i fantazijní	Věda a technika, design, architektura, výtvarné umění Svět předmětů Technika, stroje, energie Byt, stavba, město Svět umění	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou	Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen
Seznámí se s výtvarnými technikami (kresba, malba, koláž, kombinované techniky, froasáž, mozaika, lepení, vytrhávání, vystřihování, jiné materiály) a dle svých možností a schopností je aplikuje do vlastního výtvarného vyjádření	Lidé v prostoru a času (lidské bytosti v minulých i budoucích časech, komunikace, lidské skupiny a společenství, obec a region)	Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností
Orientuje se v základních uměleckých a architektonických směrech, stylech a epochách	Země – planeta života (Země současná a budoucí, organismy a vesmír)	Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
	Věda a technika (design, architektura, výtvarné umění, svět předmětů, technika, stroje, svět umění)	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou	Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni
Seznámí se s výtvarnými technikami (kresba, malba, koláž, kombinované techniky, froasáž, mozaika, lepení, vytrhávání, vystřihování, jiné materiály) a dle svých možností a schopností je aplikuje do vlastního výtvarného vyjádření	Lidé v prostoru a času (lidské bytosti v minulých i budoucích časech, komunikace, lidské skupiny a společenství, obec a region)	Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností
Orientuje se v základních uměleckých a architektonických směrech, stylech a epochách	Země – planeta života (Země současná a budoucí, organismy a vesmír)	Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
	Věda a technika (design, architektura, výtvarné umění, svět předmětů, technika, stroje, svět umění)	